

УДК 378.011.3

В. П. Боса,

старший викладач

(Київський університет імені Бориса Грінченка)

vitta_fabian@bigmir.net

ORCID: 0000-0001-7509-7044

МІСЦЕ І РОЛЬ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЕВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ

У статті представлено аналіз змісту фахових дисциплін, що сприяють формуванню мовленнєвої компетентності майбутніх учителів іноземних мов. Під час проведення педагогічного експерименту було представлено комплекс фахових дисциплін, що включає сучасну лінгвістику, практику усного та писемного мовлення, інформаційні технології в іноземній мові, практичний курс перекладу, критичне й аналітичне читання, практичну фонетику, практичну граматику, світову літературу, педагогіку, психологію, методику навчання іноземної мови та деякі інші дисципліни.

Ключові слова: сучасна лінгвістика, практика усного та писемного мовлення, інформаційні технології в іноземній мові, практичний курс перекладу, критичне й аналітичне читання, практичну фонетику, практичну граматику, світову літературу, педагогіку, психологію, методику навчання іноземної мови.

Постановка проблеми: Проблема окреслення кола фахових дисциплін, що впливають на формування мовленнєвої компетентності майбутніх учителів іноземних мов, полягає у встановленні самого поняття "фахові дисципліни", а також у відокремленні фахових дисциплін від переліку не фахових; при цьому ми цілком усвідомлюємо, що повного переліку фахових дисциплін цілком об'єктивно нам встановити не вдасться, оскільки нинішні ВНЗ мають достатній рівень автономії, визначений останнім Законом України "Про вищу освіту" [1], і тому можуть формувати перелік фахових дисциплін для кожного напрямку підготовки фахівців самостійно, беручи до уваги лише освітній стандарт з цього напрямку, якщо такий існує і затверджений відповідними рішеннями МОН України.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Аналіз проблеми дослідження дає змогу виокремити базове поняття, яке потребує уточнення у зв'язку зі специфікою об'єкта і предмета наукового пошуку – "фахові дисципліни". Це поняття конкретизує зміст професійної підготовки майбутніх учителів іноземних мов і дає змогу сконцентрувати увагу на тих навчальних дисциплінах, вивчення яких найбільш наближене до іншомовної мовленнєвої компетентності. Поняття "фахові дисципліни" – згідно з визначенням в українському законодавстві: педагогічно адаптована система понять про явища, закономірності, закони, теорії, методи тощо будь-якої галузі діяльності (або сукупності різних галузей діяльності) із визначенням потрібного рівня сформованості у тих, хто навчається, певної сукупності умінь і навичок [2].

За визначенням В. Ягупова, навчальна дисципліна – це "науково обґрунтована система знань, навичок і вмінь, яку відібрано для вивчення в різноманітних освітньо-виховних системах. Конкретний перелік і взаємозв'язки предметів визначаються навчальними планами, структурологічними схемами підготовки відповідних фахівців" [3]. Термін "фахова дисципліна" зустрічається в Наказі Міністерства освіти і науки України № 847 від 24.12.2003 "Ліцензійні умови надання освітніх послуг у сфері вищої освіти" [2], однак визначення цього терміна у наказі немає. Під **фаховими дисциплінами** будемо розуміти дисципліни циклу професійної та практичної підготовки, які забезпечують майбутнього спеціаліста базовими теоретичними знаннями та практичними навичками. Проблемі формування мовленнєвої компетентності студентів технічних спеціальностей, пропонує покласти в основу методології компетентнісний та особистісно орієнтований підходи [4]; М. Білогорка та Т. Мороз провідним методологічним підходом до проблеми формування мовної компетентності особистості визначили науково-методичний підхід [5], але проблему визначення поняття фахової дисципліни в процесі формування мовленнєвої компетентності майбутніх учителів іноземних мов не можна назвати повністю вивченою.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблематики. Не окреслення кола фахових дисциплін, що впливають на формування мовленнєвої компетентності майбутніх учителів іноземних мов, потребує реалізації **мети:** аналіз навчально-виховного потенціалу фахових дисциплін у процесі формування мовленнєвої компетентності майбутніх учителів іноземних мов.

Виклад основного матеріалу. Виходячи з проаналізованої нами наукової літератури і власного науково-педагогічного досвіду, можемо констатувати, що необхідна для експериментальної частини роботи група навчальних дисциплін, які означаються як фахові, міститься в окремому розділі освітньої програми підготовки бакалаврів та магістрів за напрямом "Середня освіта" спеціальності "вчитель іноземної мови". У процесі дослідження нами було з'ясовано перелік фахових дисциплін у ВНЗ, що стали учасниками експерименту, а саме:

1. Сучасна лінгвістика, що вміщує у переважній більшості ВНЗ дві навчальні дисципліни – "Вступ до мовознавства" та "Вступ до романістики".
2. Інформаційні технології в іноземних мовах, які передбачають вивчення студентами таких дисциплін: "Сучасні інформаційні технології в іноземних мовах" та "Основи прикладної лінгвістики".
3. Практика усного та писемного мовлення.
4. Практичний курс перекладу.
5. Критичне й аналітичне читання.
6. Практична фонетика.
7. Практична граматики.
8. Теоретичний курс англійської (французької, іспанської, німецької) мови, що вміщує засвоєння студентами таких навчальних дисциплін, як "Країнознавство", "Теоретична фонетика", "Лексикологія", "Історія мови", "Стилістика", "Теоретична граматики" та деякі інші предмети.
9. Світова література.
10. Педагогіка.
11. Психологія.
12. Методика навчання іноземної мови.

Крім того, студентам передбачається низка виробничих практик – як безвідривних, так і з відривом від основного процесу навчання, загальним обсягом близько 800 навчальних годин, тобто близько 25 кредитів ECTS.

Проаналізуємо концептуальні засади змісту окремих фахових дисциплін, що впливають на формування мовленнєвої компетентності майбутніх учителів іноземних мов.

Сучасна лінгвістика як предмет вивчення за напрямом підготовки "Середня освіта", спеціальність "вчитель іноземної мови" має на меті розвиток навичок практичної професійної діяльності вчителів іноземних мов на засадах реалізації вміння використати здобутки сучасної лінгвістики у безпосередній практичній педагогічній діяльності у школі. Курс сучасної лінгвістики покликаний також сприяти розвитку у студентів умінь всебічно й різноаспектно аналізувати мовні одиниці різних рівнів, на підставі різноманітних наукових парадигм; формувати вміння з'ясувати й використати можливості художніх та наукових текстів іноземною мовою для естетичного, виховного й емоційного впливу на учнів; здатність інтегровано підходити до тлумачення семантики тексту та вилучати з неї різноманітні відомості, важливі для засвоєння студентами і згодом – учнями. При цьому зміст викладання сучасної лінгвістики залежить від специфіки ВНЗ; до уваги береться, насамперед, якою іноземною мовою має володіти майбутній педагог. Проте приблизний перелік питань для вивчення в процесі засвоєння курсу сучасної лінгвістики виглядає таким чином:

1. Здійснено аналіз змісту фахових дисциплін, що сприяють формуванню мовленнєвої компетентності майбутніх учителів іноземних мов. Учасники педагогічного експерименту, задіяні в нашому дослідженні, переважно представляють у своїх навчальних планах комплекс фахових дисциплін, що включає сучасну лінгвістику, практику усного та писемного мовлення, інформаційні технології в іноземній мові, практичний курс перекладу, критичне й аналітичне читання, практичну фонетику, практичну граматику, світову літературу, педагогіку, психологію, методику навчання іноземної мови та деякі інші дисципліни. Змістовий аналіз цих фахових дисциплін уможливив створення окремої таблиці, яка представляє вплив їх вивчення на формування мовленнєвої компетентності майбутніх учителів іноземних мов у процесі професійної підготовки.

2. Цей розділ сучасної лінгвістики передбачає комплексну реалізацію цілей навчання у сучасній романістиці (германістиці, іспанській чи французькій мові); означені напрями передбачають розвиток зумовлених соціальним запитом сукупності знань, умінь і навичок, а також світоглядних установок та особистісних якостей майбутніх учителів іноземних мов, які відповідають їх освітньо-кваліфікаційній характеристиці та освітньо-професійній програмі. Для досягнення поставленої перед цим розділом сучасної лінгвістики мети необхідно: сформувати у майбутніх учителів іноземних мов вміння й навички науково-дослідницького підходу в сучасній лінгвістичній науці; розвивати науковий і педагогічний кругозір майбутніх педагогів; вдосконалювати їх практичну та теоретичну підготовку внаслідок засвоєння знань про сучасне мовознавство (комунікативна, когнітивна, зіставна лінгвістика). Студенти повинні засвоїти необхідний обсяг відомостей про парадигми дослідження у сучасній лінгвістиці; про категорії комунікативної лінгвістики, її здобутки і перспективи (концептуальна метафора, концептуальна метонімія, теорія семантичних прототипів, когнітивна поетика); досягнути здобутки лінгвокультурологічного підходу до мови (англійської, німецької, французької, іспанської та ін.); про співвідношення мови і гендеру; про здобутки і перспективи сучасної зіставної лексикології.

3. *Сучасні підходи до семантики мовних одиниць художнього тексту.* Мета вивчення цього розділу полягає у формуванні у студентів когнітивно-комунікативної компетенції, здатності до інтерпретації художніх текстів іноземними мовами; вміння окреслювати конфігурацію й наповнення мовної картини світу, розвиток компаративних умінь щодо структури мовних одиниць. Для реалізації цієї мети студенти

мають засвоїти необхідний обсяг знань про когнітивну лінгвістику, навчитися аналізувати мовний матеріал за допомогою семасіологічного, ономасіологічного й компонентного аналізу; формувати у студентів аналітично-наукове відношення до текстів іноземними мовами; сформувати вміння всебічно аналізувати художні іншомовні тексти. У межах вивчення наведених вище питань знаходиться засвоєння когнітивної семантики, концептуалізації й категоризації; структури зображення знань в іноземній мові; методики лінгвокогнітивного аналізу.

4. *Основи мовної комунікації*. Цей розділ курсу сучасної лінгвістики покликаний забезпечити комплексну реалізацію розвитку основ теорії мовної комунікації, що передбачає: формування навичок науково-дослідної роботи майбутніх учителів іноземних мов, вивчення новітніх здобутків комунікативної лінгвістики (вітчизняної і зарубіжної); засвоєння базових понять мовленнєвої комунікації, мовленнєвої діяльності, засобів комунікації; визначення провідних засад міжкультурної комунікації. З метою засвоєння цього розділу студенти вивчають базові поняття мовної комунікації, її природу і форми, складові комунікативного акту, специфіку невербальної комунікації, зміст міжкультурної комунікації; вчать робити аналіз мовних ситуацій.

Курс "Сучасні інформаційні технології в іноземних мовах" як одна з фахових навчальних дисциплін покликаний здатність студентів до використання сучасних ІКТ в іншомовних комунікаціях та педагогічній діяльності як вчителів іноземних мов. Головними завданнями курсу є: ознайомлення студентів з типовими завданнями й можливостями ІКТ у професійній діяльності вчителя іноземної мови; окреслити роль сучасних інформаційних технологій у практиці вивчення та викладання іноземної мови. Означена дисципліна передбачає формування у студентів таких умінь:

- вміння пошуку та оптимального використання навчальної інформації;
- здатність критично осмислювати отримані відомості в рідномовному та іншомовному варіанті;
- вміння працювати зі звуковим потоком;
- вміння працювати з іншомовними довідковими джерелами, розміщеними в Інтернеті;
- здатність аналізувати та синтезувати іншомовну інформацію, створювати пошукові запити, працювати з хмарними технологіями.

Курс сучасних інформаційних технологій передбачає вивчення студентами таких основних тем та розділів:

- інформаційні технології у синхронії та діяхронії;
- вивчення іноземної мови з використанням ІКТ;
- використання ІКТ у лінгвістичних дослідженнях;
- сучасні інформаційні технології у перекладацькій діяльності.

"Практика усного та писемного мовлення" є базовою навчальною дисципліною, присвяченою формуванню у студентів комунікативної, лінгвістичної та соціокультурної компетентності, розвитку вміння ефективно використовувати іноземну мову як у ситуаціях професійної діяльності, так і особистісного спілкування. Навчальна дисципліна переслідує, крім загальної професійної, ще й когнітивну мету (формувати у майбутніх учителів іноземних мов когнітивну компетенцію), а також емоційно-розвиваючу (розвивати позитивне ставлення до оволодіння мовою і культурою англо-, німецько-, іспано-, франкомовного світу тощо) та освітню (формувати здатність до самооцінки та самовдосконалення на базі оволодіння іноземними мовами з метою наступного професійного зростання).

Основні завдання цього курсу полягають у тому, щоб:

- 1) створити у студентів відповідну базу знань для вільного користування іноземною мовою у професійних, наукових та інших цілях;
- 2) забезпечити володіння всіма видами мовленнєвої діяльності на відповідному рівні;
- 3) здійснювати іншомовну комунікацію на базі синтаксичних, семантичних та фонетичних правил і закономірностей іноземної мови;
- 4) застосовувати отримані знання в професійній діяльності та використовувати досвід оволодіння іншомовним мовленням у педагогічній діяльності;
- 5) удосконалювати свою професійну підготовку шляхом використання автентичних матеріалів іноземними мовами;
- 6) усвідомлювати важливість і необхідність оволодіння всіма видами мовленнєвої діяльності іноземними мовами;

"Практичний курс перекладу". Ця навчальна дисципліна переслідує мету забезпечення усвідомлення студентами суспільно-політичної ролі й значення перекладу як важливого фактора у діяльності та розвитку суспільства; засвоєння видів та типів перекладу й сфери їх застосування; формування початкових вмінь практично здійснювати переклади різних видів; ознайомлення з основними видами перекладацьких трансформацій та формування навичок їх застосування у практиці перекладу; засвоєння норм та принципів перекладу.

Курс покликаний ввести майбутнього вчителя іноземних мов у русло загальнотеоретичних понять і вимог, необхідних для підготовки майбутніх учителів іноземних мов; сформувати належний рівень

відповідальності студентів щодо своєї майбутньої професійної діяльності; спрямувати майбутніх педагогів на свідоме вивчення і засвоєння програмного матеріалу; привчити студентів ставитися до вивчення всіх аспектів мови як до обов'язкової і необхідної праці, що є складником діяльності вчителя іноземних мов; сформувати вміння теоретично й практично здійснювати переклад з іноземної мови на рідну і навпаки.

У результаті вивчення курсу студент повинен *знати*: роль перекладу у діяльності та розвитку суспільства; зміст понять "переклад" та "перекладознавство"; основні обов'язкові елементи перекладацької підготовки вчителя іноземних мов; зміст понять "спосіб перекладу", "перекладацькі прийоми", "стиль перекладу", "жанр перекладу", "форма перекладу", "тип перекладу", "вид перекладу"; принципи і норми перекладу; лексичні, граматичні та комплексні перекладацькі трансформації; зміст поняття "прагматика тексту" та "прагматика перекладу"; особливості та відмінності текстів різних жанрів та стилів в українській та іноземних (англійська та німецька) мовах; різні види словників. Майбутні вчителі іноземних мов повинні *вміти*: пояснити основні вимоги до мови перекладача та культури його мовлення; аналізувати переклади зроблені різними методами та використовувати ці методи при виконанні перекладів різних видів; виконувати адекватний, вільний, дослівний, скорочений, реферований, анотований, адаптований переклади; аналізувати переклади різних видів; виконувати переклади за основними принципами та нормами перекладу; застосовувати лексичні, граматичні та комплексні перекладацькі трансформації; аналізувати на прикладах перекладів вживання та функції перекладацьких трансформацій; аналізувати зразки перекладів з погляду відповідності нормам перекладу; виконувати переклади, зберігаючи прагматику тексту оригіналу; демонструвати навички виконання перекладів текстів художньої прози та поезії, що використовуються у викладанні іноземної мови.

"Критичне й аналітичне читання" як навчальна дисципліна передбачає розвиток мовленнєвих навичок студентів в усній та письмовій його формі, а також навичок читання художніх текстів іноземними мовами задля розширення словникового й загального мовного запасу майбутніх учителів іноземних мов. Основні завдання цієї дисципліни полягають у тому, щоб сформувати мовну та мовленнєву компетентність, здатність розуміти, аналізувати й засвоювати іншомовні художні тексти; вміння критично оцінювати зміст та стиль художнього тексту залежно від мови написання та особистісних характеристик автора. Студенти повинні навчитися передавати зміст аналізованих текстів в усній та письмовій формах, вміти здійснювати лексико-граматичний аналіз художніх іншомовних текстів, накопичувати власний лексичний запас. В процесі вивчення курсу критичного й аналітичного читання студенти вивчають оповідання іноземними мовами, виконують вправи на розуміння прочитаного, перекладають фрагменти текстів, пишуть твори за прочитаними іншомовними текстами, що мають аналітичне значення.

"Практична граматика". Ця навчальна дисципліна покликана узагальнити функціональні характеристики граматичних форм, розширити, поглибити й систематизувати знання студентів у галузі практичної граматики (тобто морфології і синтаксису). Загалом це все сприяє формуванню лінгвістичної компетентності студентів, яка, у свою чергу, формує загальну мовленнєву компетентність майбутніх учителів іноземних мов. Студенти після вивчення цього курсу повинні знати граматичну будову тієї чи іншої іноземної мови, що має бути реалізовано згодом у професійній педагогічній діяльності як вчителі іноземних мов. Студенти мають розвинути власні навички граматично правильного мовлення в тій чи іншій іноземній мові; це формує мовленнєву компетентність майбутніх учителів іноземних мов в різних комунікативних ситуаціях, розвиває соціокультурний складник мовленнєвої компетентності за допомогою коректного стилістичного використання граматичних моделей; курс дозволяє розширити межі лінгвістичної й граматичної освіченості студентів, оволодіти не лише нормативним, але й позанормативним мовленням іноземною мовою.

У процесі вивчення курсу студенти оволодівають непрямыми способами дієслова в простих і складних реченнях з підрядними обставинами, умовними способами дієслова в складних реченнях з підрядними реченнями підмета, присудка, додатку, означення; синтаксисом, простими реченнями, складними реченнями.

"Теоретичний курс англійської (французької, іспанської) мови", що вміщує засвоєння студентами таких навчальних дисциплін, як "Країнознавство", "Теоретична фонетика", "Лексикологія", "Історія мови", "Стилістика", "Теоретична граматика" та деякі інші предмети. Так, наприклад, курс історії іноземної мови передбачає оволодіння студентами історичним розвитком фонетики, морфології, синтаксису, словотворення тієї чи іншої іноземної мови; літературними пам'ятками іноземної мови та історичними подіями, що вплинули на їх створення; запозиченнями однієї іноземної мови від інших мов; використання окремої іноземної мови поза межами країни, що її представляє. Знання майбутніх учителів іноземних мов при цьому концентруються на відомостях про основні світоглядні теорії та концепції, що дозволяє формувати розуміння сутності мови як суспільного явища, її зв'язку з мисленням і культурою народу; на засвоєнні функціональних особливостей іноземної мови та лінгвокраїнознавчих її

особливостях. Майбутні учителі іноземних мов мають навчитися аналізувати автентичні тексти іноземними мовами, використовувати принципи історичного підходу при інтерпретації історичних подій у різних країнах світу, вміти творчо підходити до перекладу з іноземної мови.

"Світова література". Цей навчальний курс має на меті засвоєння студентами сукупності знань про світову літературу різних періодів її формування й розвитку. Завдання курсу передбачають загальний огляд розвитку літератур європейських країн та США, з'ясування філософських концептуальних засад вивчення літератури, її естетичних принципів, напрямів і течій з метою усвідомлення специфіки літературних текстів різного періоду. Студенти повинні навчитися розрізняти різні літературні напрями, аналізувати й інтерпретувати художні тексти, виявляти основні суспільні проблеми в іншомовних текстах, визначати жанрові їх особливості, здійснювати компаративний аналіз художніх текстів, користуватися відповідною словниковою та науковою літературою критично-літературного характеру.

"Методика навчання іноземної мови". Ця навчальна дисципліна найбільш наближена до формування мовленнєвої компетентності майбутніх учителів іноземних мов як представників педагогічної професії, дозволяє спроектувати отримані професійні знання і галузі іноземної мови на практичну площину педагогічної діяльності у загальноосвітніх навчальних закладах. У процесі вивчення методики навчання іноземної мови студенти мають оволодіти знаннями про способи навчання іноземної мови, навчитися вести гурткову роботу, проводити секції за інтересами дітей, здійснювати виховну роботу в процесі вивчення учнями іноземної мови. Професійно-методичні вміння студентів мають виявлятися у інформаційному, мотиваційно-стимулюючому та контрольному-коригуючому контексті, що передбачає вміле застосування студентами різноманітних форм, методів, засобів, прийомів навчання та сучасних ІКТ задля розвитку в учнів іншомовної комунікативної компетенції. Курс передбачає вивчення студентами таких основних тем:

- 1) традиційні та інноваційні методики навчання іноземних мов;
- 2) організація роботи за інноваційними методиками;
- 3) використання сучасних ІКТ в процесі вивчення іноземної мови;
- 4) можливості сучасних НМК у впровадженні інноваційних методів вивчення іноземних мов.

Висновки та перспективи. Таким чином, нами здійснено аналіз змісту фахових дисциплін, що сприяють формуванню мовленнєвої компетентності майбутніх учителів іноземних мов. Учасники педагогічного експерименту, задіяні в нашому дослідженні, переважно представляють у своїх навчальних планах комплекс фахових дисциплін, що включає сучасну лінгвістику, практику усного та писемного мовлення, інформаційні технології в іноземній мові, практичний курс перекладу, критичне й аналітичне читання, практичну фонетику, практичну граматику, світову літературу, педагогіку, психологію, методику навчання іноземної мови та деякі інші дисципліни. Змістовий аналіз цих фахових дисциплін уможливив створення окремої таблиці, яка представляє вплив їх вивчення на формування мовленнєвої компетентності майбутніх учителів іноземних мов у процесі професійної підготовки.

Упровадження в практику викладання фахових дисциплін у процесі формування мовленнєвої компетентності майбутніх учителів іноземних мов у вищих навчальних закладах

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Наказ Міністерства освіти і науки України 14.06.2004 № 476 (з0863-04) Законом України "Про вищу освіту". – Режим доступу : <http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/111>.
2. Наказ Міністерства освіти і науки України № 847 від 24.12.2003 "Ліцензійні умови надання освітніх послуг у сфері вищої освіти". – Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/REG8674.html.
3. Ягупов В. В. Педагогіка : [навч. посібник]. – К. : Либідь, 2002. – 560 с. – Режим доступу : http://eduknigi.com/ped_view.php?id=126.
4. Ланова І. В. Формування мовленнєвої компетентності студентів – актуальна проблема вищої школи / І. В. Ланова // Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО КНЛУ. – Серія Філологія. Педагогіка. Психологія. – Вип. 26. – 2-13. – С. 216–219.
5. Білогорка М. Шляхи формування мовної компетентності особистості : науково-методичний підхід / М. Білогорка, Т. Мороз // Актуальні питання гуманітарних наук. – Вип. 11. – 2015. – С. 222–228.

REFERENCES (TRANSLATED & TRANSLITERATED)

1. Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy 14.06.2004 № 476 (z0863-04) Zakonom Ukrainy "Pro vyshchu osvitu" [Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine of 14.06.2004 N 476 (z0863-04) 1 Law of Ukraine "On Higher Education". – Rezhym dostupu : <http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/111>.
2. Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy № 847 vid 24.12.2003 "Litsenziini umovy nadannia osvitnikh posluh u sferi vyshchoi osvity" [Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine № 847 of 24.12.2003 "Licensing Conditions for the Provision of Educational Services in the Field of Higher Education". – Rezhym dostupu : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/REG8674.html.
3. Yagupov V. V. Pedahohika [Pedagogy] : [navchalnyi posibnyk] / V. V. Yagupov. – K. : Lybid, 2002. – 560 p. – Rezhym dostupu : http://eduknigi.com/ped_view.php?id=126.

4. Lanova I. V. Formuvannia movlennyevoi kompetentnosti studentiv – aktual'na problema vyshchoyi shkoly [Formation of Student's Competence in Speech is the Urgent Problem of Higher Education] / I. V. Lanova // Naukovyi visnyk kafedry YuNESKO KNLU. Seriya Filolohiia. Pedagogika. Psykholohiia [Scientific Bulletin of the Department of UNESCO KNLU. Philology Series. Pedagogy. Psychology.]. – Vyp. 26. – 2-13. – S. 216–219.
5. Bilohorka M. Shliakhy formuvannia movnoi kompetentnosti osobystosti : naukovo-metodychnyy pidkhd [Ways of Forming the Language Competence of the Individual : Scientific Methodological Approach] / M. Bilohorka, T. Moroz // Aktual'ni pytannia humanitarnykh nauk [Current Issues of Humanitarian Sciences]. – Vyp. 11. – 2015. – S. 222–228.

Боса В. П. Место и роль профессиональных дисциплин в процессе формирования речевой компетентности будущих учителей иностранных языков.

В статье представлен анализ содержания профессиональных дисциплин, способствующих формированию речевой компетентности будущих учителей иностранных языков. Во время проведения педагогического эксперимента был представлен комплекс профессиональных дисциплин, включая современную лингвистику, практику устной и письменной речи, информационные технологии в иностранном языке, практический курс перевода, критическое и аналитическое чтение, практическую фонетику, практическую грамматику, мировую литературу, педагогику, психологию, методику обучения иностранному языку и некоторые другие дисциплины.

Ключевые слова: современная лингвистика, практика устной и письменной речи, информационные технологии в иностранном языке, практический курс перевода, критическое и аналитическое чтение, практическую фонетику, практическую грамматику, мировую литературу, педагогику, психологию, методику обучения иностранному языку.

Bosa V. P. Place and Role of Professional Disciplines in the Process of Forming the Language Competence of Future Teachers of Foreign Languages.

Analysis of the basic research and publications analysis of the research problem makes it possible to isolate the basic concept, which needs to be clarified in connection with the specifics of the object and subject of scientific research – "professional disciplines". This concept specifies the content of the professional training of future teachers of foreign languages and allows them to focus on those academic disciplines whose study is most closely related to the foreign language competence. According to the definition in the Ukrainian legislation: a pedagogically adapted system of concepts of phenomena, laws, theories, methods, etc. of any field of activity (or a combination of different branches of activity) with the definition of the desired level of formation in those who learns a certain set of skills and abilities.

We will analyze the conceptual foundations of the content of individual professional disciplines that influence the formation of the competence of future teachers of foreign languages.

Thus, we have analyzed the content of professional disciplines that contribute to the formation of the language competence of future teachers of foreign languages. Participants of the pedagogical experiment involved in our study mainly represent in their curricula a complex of professional disciplines, including modern linguistics, practice of oral and written speech, information technology in a foreign language, practical course of translation, critical and analytical reading, practical phonetics, practical grammar, world literature, pedagogy, psychology, methods of teaching a foreign language and some other disciplines. The semantic analysis of these professional disciplines enabled the creation of a separate table, which represents the impact of their study on the formation of the language competence of future teachers of foreign languages in the process of vocational training.

Key words: modern linguistics, practice of oral and written speech, information technology in a foreign language, practical course of translation, critical and analytical reading, practical phonetics, practical grammar, world literature, pedagogy, psychology, methods of teaching a foreign language.